

MÅLRETTET SIKKERHEDSINDSATS MOD USB-STIK I LUKKEDE FÆNGSLER OG ARRESTER

OFFENTLIGT

1. Indledning

Kriminalforsorgen har i januar 2021 gennemført en målrettet efterretningsbaseret sikkerhedsindsats mod ulovlige elektroniske effekter i lukkede fængsler og arrester. Sikkerhedsindsatsen er gennemført som led i det styrkede sikkerheds- og efterretningsarbejde, herunder styrket samarbejde med andre myndigheder, som kriminalforsorgen har gennemført gennem de senere år.

Sikkerhedsindsatsen har resulteret i fund af i alt 14 USB-stik, der er fundet i to af kriminalforsorgens institutioner. Efter gennemgang af de enkelte USB-stik kan det konstateres, at to af disse indeholder ekstremistisk materiale. Kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation har skærpet fokus på ulovlige USB-stik i lukkede fængsler og arrester.

2. Generelt om elektroniske effekter

Indsatte i lukkede fængsler og arrester har ikke lov til at medbringe og besidde elektroniske effekter i cellerne. Kriminalforsorgen har i de senere år haft et særligt fokus på at styrke sikkerheden i fængslerne og forebygge ny kriminalitet bl.a. ved at identificere og hindre ulovlig kommunikation ind og ud af fængslerne. Der er i den forbindelse taget en række initiativer mod indsmugling af mobiltelefoner og ulovlige genstande, som har medført et markant fald i antallet af indsmuglede telefoner.

Kriminalforsorgen konstaterer dog med jævne mellemrum, at der fortsat findes ulovlige elektroniske effekter i de lukkede fængsler og arrester. Det kan f.eks. dreje sig om lagringsmedier som USB-stik eller memory cards.

Det er kriminalforsorgens erfaring, at f.eks. USB-stik forsøges anvendt af de indsatte i de celle-tv, som de indsatte har adgang til i cellerne. På baggrund af tidligere erfaringer med misbrug af celle-tv implementerer kriminalforsorgen løbende celle-tv, hvor der ikke er funktionsdygtige USB-indgange, således at misbrug af disse elimineres. Kriminalforsorgen har dog indtil nu fortsat haft celle-tv og tv i fængslernes fællesarealer med aktive USB-indgange.

Der blev i februar 2019 indført en ny bestemmelse i straffuldbyrdsloven (§ 60, stk. 10), hvorefter kriminalforsorgen uden retskendelse kan gøre sig bekendt med indholdet af elektroniske effekter, som en indsat har i sin besiddelse, eller som i øvrigt forefindes i kriminalforsorgens institutioner, og som indsatte efter lovgivningen ikke må besidde. Det betyder, at kriminalforsorgen kan undersøge, om indholdet af fundne effekter har betydning for ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, for hensyn til kriminalforsorgens indsats mod radikaliserings og ekstremisme eller for hensyn til at forebygge kriminalitet.

3. Iværksættelse af sikkerhedsindsats i Storstrøm Fængsel

Kriminalforsorgens overordnede sikkerhedsenhed - Koncern Sikkerhed - modtog primo januar 2021 oplysninger med konkrete indikationer på, at der i Storstrøm Fængsel var gemt USB-stik i USB-indgange bag i fjernsynene. Forud herfor var der den 21. december 2020 fundet et USB-stik i Storstrøm Fængsel.

På baggrund af de modtagne oplysninger foretog Koncern Sikkerhed en gennemgang af konkrete indsatte i Storstrøm Fængsel, hvorefter det blev besluttet at gennemføre en målrettet sikkerhedsindsats mod ulovlige USB-stik i Storstrøm Fængsel. Den målrettede

OFFENTLIGT

sikkerhedsindsats med forskellige visitationer blev gennemført den 6.-8. januar 2021, hvilket resulterede i fund af seks USB-stik, en USB-adapter og et memory card i Storstrøm Fængsel. Den 13. januar 2021 blev der fundet yderligere ét USB-stik.

4. Iværksættelse af national sikkerhedsindsats i alle lukkede fængsler og arrester

På baggrund af fundene i Storstrøm Fængsel udsendte Koncern Sikkerhed den 13. januar 2021 en sikkerhedsorientering til kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation om bl.a. gennemførelse af målrettede visitationer med henblik på at finde ulovlige USB-stik i alle lukkede fængsler og arrester. I sikkerhedsorienteringen indgik oplysninger om fundene af USB-stik i Storstrøm Fængsel, ligesom den indeholdt billeder af de fundne genstande samt information om findesteder. I sikkerhedsorienteringen blev fængsler og arrester instrueret om, at de lokale sikkerhedsindsatser senest skulle være gennemført den 15. januar 2021.

I forbindelse med den nationale sikkerhedsindsats blev der i Nørre Snede Fængsel fundet tre USB-stik. I ingen af de øvrige lukkede fængsler eller arrester blev der fundet ulovlige elektroniske effekter med relevans for sikkerhedsindsatsen.

Kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation har siden fundene i Storstrøm Fængsel skærpet fokus på ulovlige USB-stik i lukkede fængsler og arrester. Der er som følge heraf - henholdsvis den 25. januar 2021, den 3. februar og den 8. februar 2021 - fundet yderligere i alt tre USB-stik i Storstrøm Fængsel.

5. Vurdering af indholdet i de fundne USB-stik

Ved afslutningen af den landsdækkende sikkerhedsindsats den 15. januar 2021 var der således fundet 11 USB-stik - otte i Storstrøm Fængsel og tre i Nørre Snede Fængsel. Efterfølgende er der som led i det skærpede sikkerhedsfokus fundet tre yderligere USB-stik i Storstrøm Fængsel.

Koncern Sikkerhed har gennemgået de fundne USB-stik med henblik på vurdering af, hvorvidt disse indeholder strafbart eller bekymrende materiale relateret til f.eks. organiseret kriminalitet eller voldelig ekstremisme.

Ved gennemgang af de otte USB-stik fra Storstrøm Fængsel, der er fundet i perioden fra den 21. december 2020 til den 13. januar 2021, er det konstateret, at der på to USB-stik findes enkelte filer, hvor indholdet kan beskrives som militant islamistisk propaganda. Koncern Sikkerhed kan konstatere, at omfanget af materialet er begrænset, og at en del af materialet er af ældre dato. Koncern Sikkerhed informerede den 19. januar 2021 PET om fundet af de konkrete USB-stik, ligesom PET modtog oplysningerne om det militante islamistiske propaganda.

Koncern Sikkerhed har efter gennemgang af de øvrige seks USB-stik fundet i Nørre Snede Fængsel og Storstrøm Fængsel ikke konstateret indhold af ulovlig eller bekymrende karakter, herunder indikationer på eller referencer til organiseret kriminalitet eller voldelig ekstremisme. Dog indeholder det sidste USB-stik, der blev fundet i Storstrøm Fængsel den 8. februar 2020, såkaldte *nasheeds*, som er en gammel genre for religiøse hymner i islam. De konkrete nasheeds ses ikke at have militant islamistisk karakter, men oplysningerne er den 10. februar 2021 videregivet til PET.

6. Opfølgende indsatser

Kriminalforsorgens sikkerhedsorganisation har som nævnt skærpet fokus på ulovlige USB-stik i lukkede fængsler og arrester, herunder i forbindelse med celleeftersyn og visitationer.

Herudover instruerede Koncern Sikkerhed i sikkerhedsorienteringen, der blev udsendt den 13. januar 2021, samtlige lukkede fængsler og arrester om, at alle USB-indgange i afdelings- og celle-tv, der ikke allerede var gjort inaktive, skulle inaktiveres ved plombering eller manuel beskadigelse af USB-indgangen. Det bemærkes i den forbindelse, at ingen nyere celle-tv indeholder aktive USB-indgange.

Det bemærkes, at 12 af de 14 USB-stik er fundet på fællesarealer, hvilket gør, at de ikke kan tilknyttes en eller flere bestemte indsatte. Der koordineres dog aktuelt yderligere konkrete opfølgende sikkerhedsindsatser på baggrund af fundet af militant islamistisk propaganda på to af USB-stikkene.

Ét af USB-stikkene, der blev fundet i Nørre Snede Fængsel i forbindelse med den nationale sikkerhedsindsats den 13.-15. januar 2021, blev fundet på cellen hos en indsat, der er dømt for vold og tyveri. Den indsatte blev samme dag ikendt disciplinærstaf i form af 15 dage i strafcelle for besiddelse af en elektronisk effekt.

Det sidste USB-stik, der blev fundet i Storstrøm Fængsel den 8. februar 2021, blev fundet på cellen hos en indsat, der tidligere har været sigtet og tiltalt i en terrorrelateret sag. Den indsatte er ikendt en disciplinærstraf i form af 12 dage i strafcelle for besiddelse af en elektronisk effekt samt upassende adfærd og sprogbrug.

Alle relevante oplysninger er videregivet til PET, ligesom indsatsen mod radikaliserings i fængsler forventes i drøftet i den indsatsgruppe for styrkelse af indsatsen i forhold til løsladte terrordømte og radikaliserede personer, som justitsministeren har nedsat. Indsatsgruppen har deltagelse af PET, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Hjemrejsestyrelsen, ligesom andre myndigheder kan inddrages efter behov.

